

AFET ÖNCESİNDEN SONRASINA EĞİTİM PROJESİ

ORTAOKUL

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

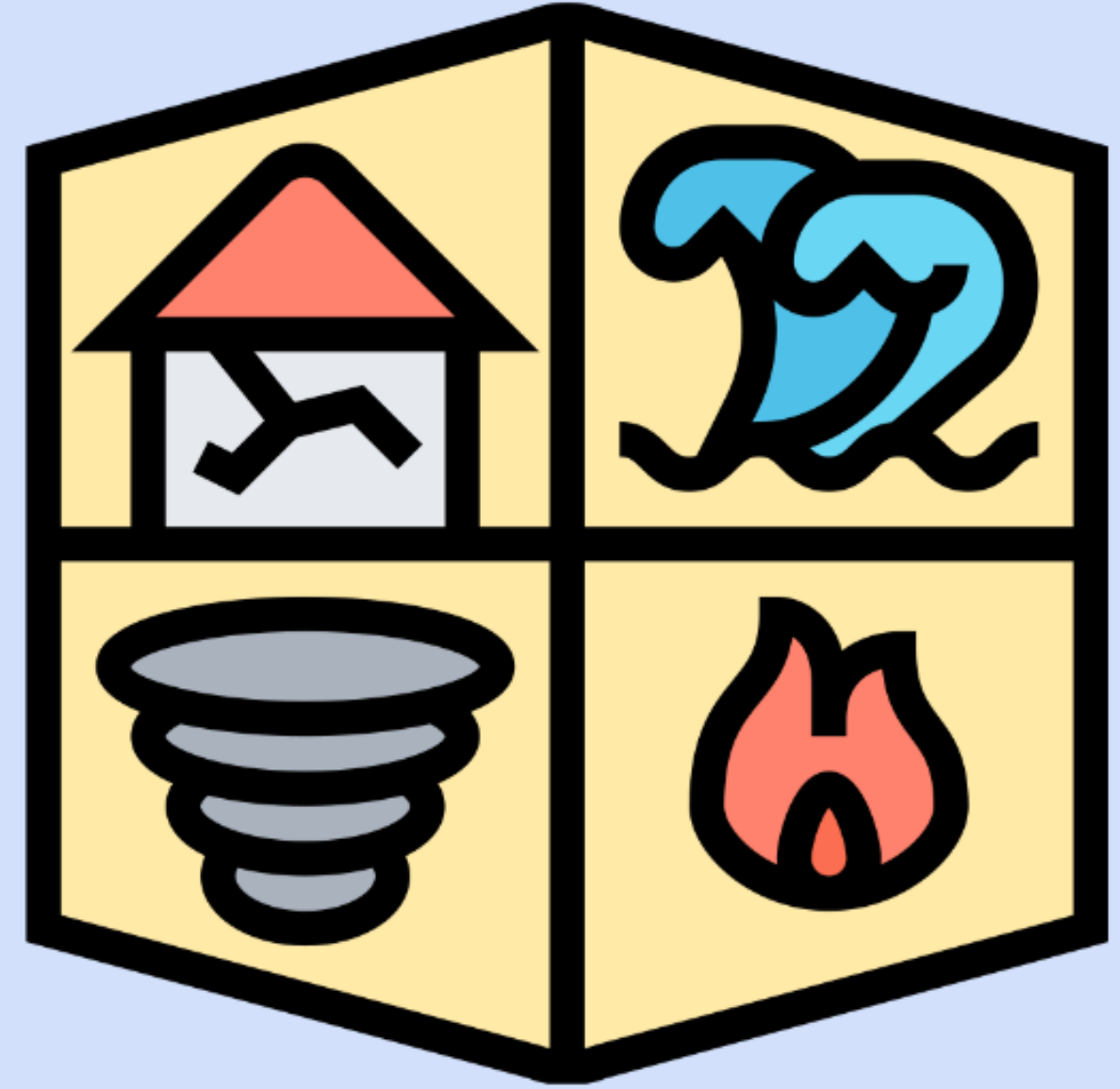
DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

İçindekiler:

- Afetlere Ne Kadar Hazırsın?
- Uygulama Sürecinde Önceliklerimiz
- Afet Öncesinden Sonrasına Eğitim Programı
- Temel Kavramlar
- Yaşadığın Bölgede Ne Gibi Afetler Olabilir?
- Afet Türleri
- Deprem
- Sel
- Heyelan
- Çığ
- Yangın
- KBRN

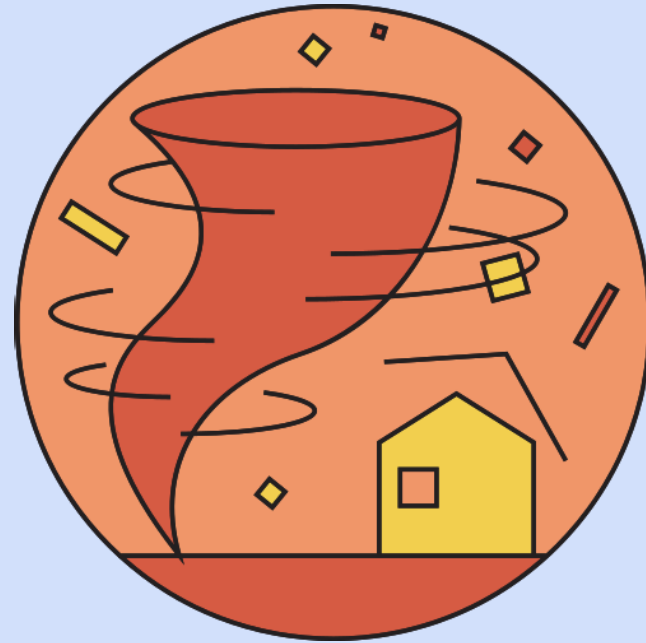

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

AFETLERE NE KADAR HAZIRSIN?

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Temel Kavramlar:

Afet: Toplumun tamamı veya belli kesimleri için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal hayatı ve insan faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan, etkilenen toplumun baş etme kapasitesinin yeterli olmadığı doğa, teknoloji veya insan kaynaklı olay.

Afet bir olayın kendisi değil, doğurduğu sonuçtur.

Farkındalık: Kişilerin kendi tutum ve davranışlarının ne ölçüde farkında olduklarını belirtmek için kullanılır.

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Tehlike: Belirli bir zaman veya coğrafyada ortaya çıkarak yaşamı tehdit eden, toplumun sosyoekonomik düzen ve etkinliklerine, doğal çevreye, doğal, tarihi ve kültürel kaynaklara zarar verme potansiyeli olan doğa, teknoloji ya da insandan kaynaklanan fiziki olay ve olgu.

Risk: Bir olayın belirli koşul ve ortamlarda doğurabileceği can, mal, ekonomik ve çevresel gibi değerlerin kaybının gerçekleşme olasılığı.

Zarar görülebilirlik: Farklı tür ve büyüklükteki tehlikeler karşısında, insanların ve yaşam çevrelerinin uğrayabileceği fiziksel, toplumsal, ekonomik veya çevresel zarar ve kayıpların ölçüsü.

Kapasite: Afetlerde zararlarını azaltma amacıyla önlem alma konusunda sahip olduğu güç ve kaynakların tümü.

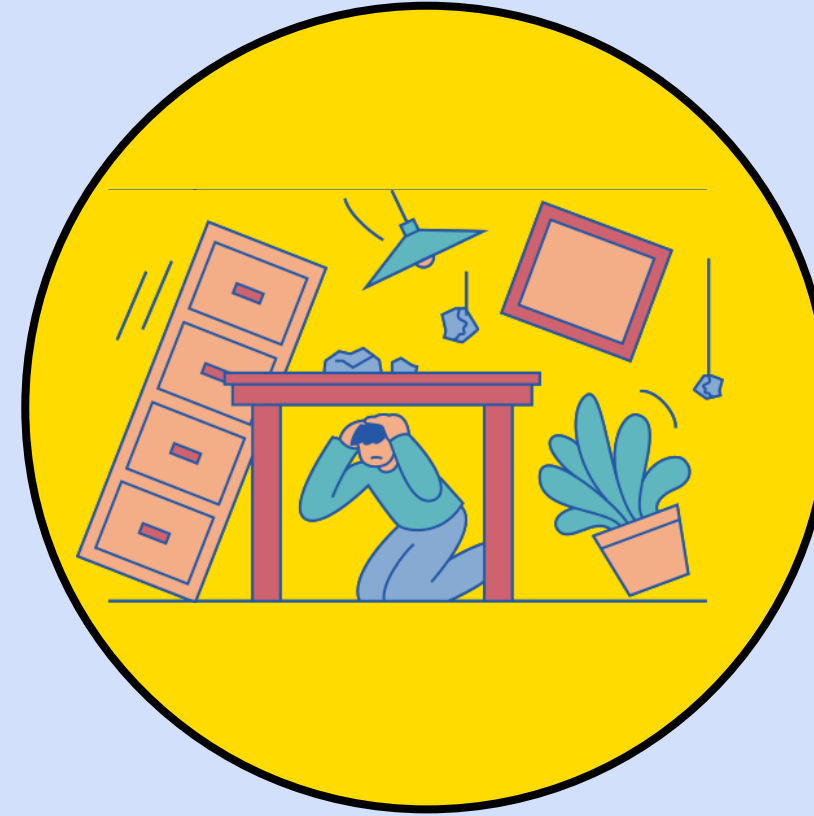
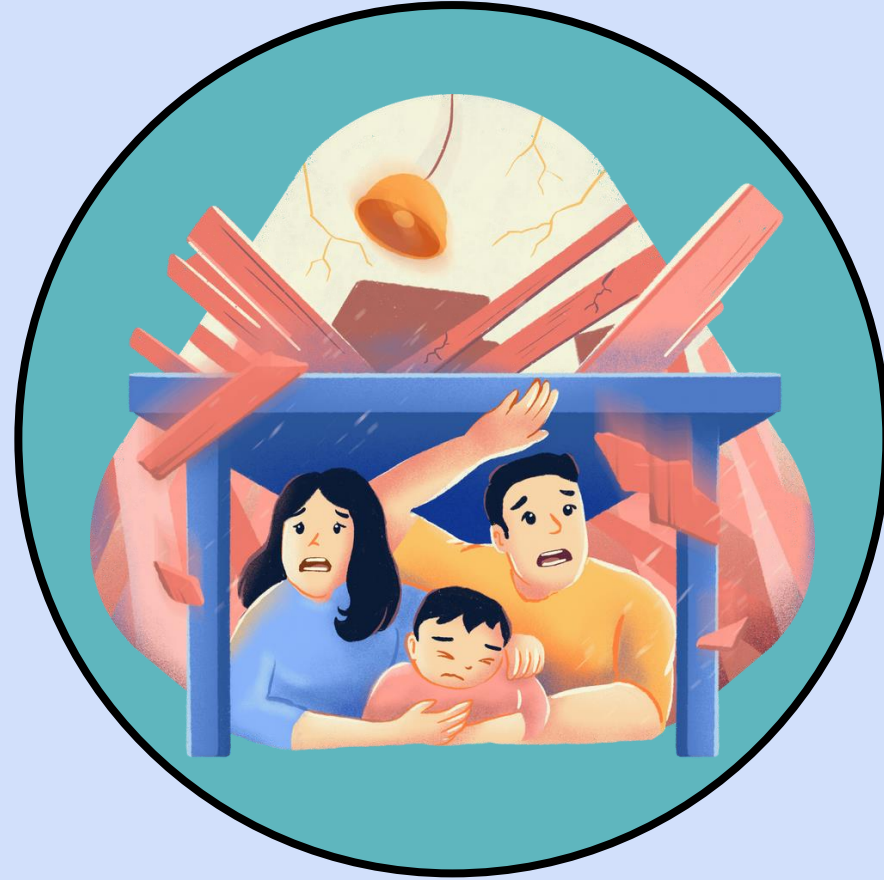
DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

DEPREM

Deprem, ne zaman nerede olacağını bilmediğimiz, ama öncesinde alacağımız tedbirlerle, deprem sırasında ve sonrasında göstereceğimiz doğru davranışlarla etkisini en aza indireceğimiz bir doğa olayıdır.

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Deprem Öncesinde

Deprem öncesinde okulumuzda ve evimizde gerekli tedbirleri almamız çok önemlidir. Bu tedbirler:

- Afet acil durum çantasının hazır bulunması.
- Çantanın içinde ilk yardım kutusu, düdük, el feneri, radyo, mevsim şartlarına göre giyecek, değerli evrakin fotokopisi vs. gibi acil ihtiyaçların konulması.
- Okul ve aile afet eylem planının yapılması ile ilgili tedbirler alınması (Toplanma alanları, haberleşmenin kimin üzerinden ve ne şekilde sağlanacağı, kaçış yolları, asansörün kullanılmaması, şehir içi ve bölge dışı bağlantı kişinin belirlenmesi gibi).

Deprem Sırasında

- Bulunulan alanda (okul, ev, araç içi vs) çök, kapan, tutun hareketinin yapılması gerekir.
- Kaçmamak, bulunulan yeri terk etmemek gerekir.

Deprem sırasında: çök, kapan, tutun hareketinin yapılması gerekir.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı

AFAD

25 / 54

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Deprem Sonrasında

- Yetkililerin/ebeveynin «tehlike geçti» anonsundan sonra önceden belirlenen tahliye planına uygun yollar kullanılarak toplanma bölgesine gidilmesi gerekir.
- Bu süreçte asla asansör kullanılmamalıdır.
- Deprem deniz kenarındaysa tsunami tehlikesi olacağından deniz kıyısından uzak yerlere (dağ, tepe gibi) hızlı bir şekilde gidilmelidir.
- Artçı şoklar olma durumunda çök, kapan, tutun pozisyonunun tekrar uygulanması gereklidir.

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Deprem Sonrasında

Artçı şoklar için
hazırlıklı olun. Her artçı
sarsıntıda çök, kapan,
tutun hareketini
uygulayın.

Tsunami olasılığına
karşı deniz kıyısından
yüksek bölgelere gidin.

Yoğunluk nedeniyle sağlık hizmetleri
aksayabilir.
Bu nedenle ilk yardım bilgi ve becerisi
kazanın.

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

SEL

Sel, taşkın ve su baskını şeklinde görülen hidro-meteorolojik olayların genel adıdır.

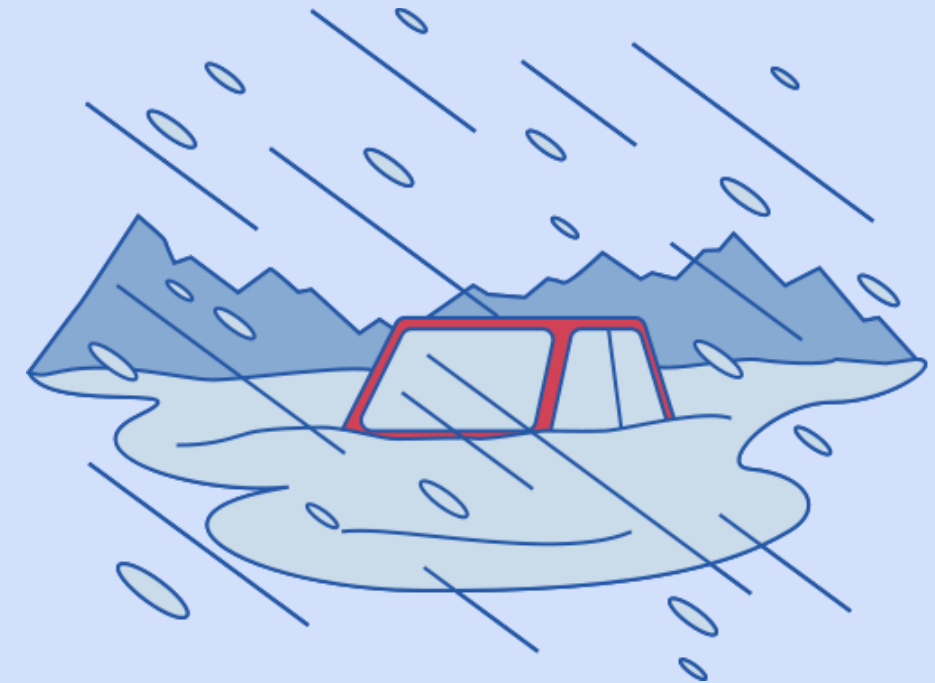
DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Sel Sürecinde Yapılması Gerekenler

- Sel meteorolojik bir olay olduğu için uyarıların iletişim kanallarından takip edilmesi alışkanlığının kazanılması,
- Özellikle AFAD ve yerel yönetimlerden gelen uyarı mesajlarına göre bölgenin yapısı da dikkate alınarak hareket edilmesi,
- Bulunulan alan selin seviyesinin altındaysa daha güvenli olan üst katlara çıkılması,
- Selin şiddeti ayak topuğu seviyesinde ise asla yolun karşısına geçmeye çalışılmaması gerekir.
- Arabayla seyahat ediliyorsa sel seviyesi arabanın tekeri hizasına gelince sel aracı götürür, artık araç bireyler için güvenli değildir.

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

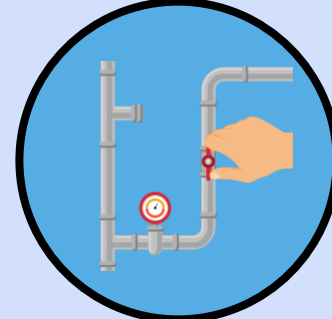
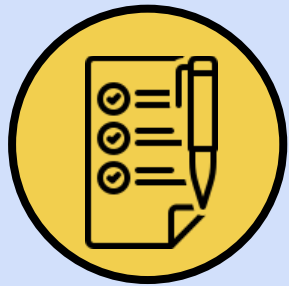
unicef
her çocuk için

Sel ve Taşkın Sırasında Yapılması Gerekenler

Sel uyarısı yapıldığında;

- Hazırlıklarınızı gözden geçirin.
- Küveti, kapları temiz suyla doldurun.
- Tesisatları kapatın.
- Afet ve acil durum çantanızı alın.
- Ani su baskını olabileceğini unutmayın.
- Yüksek bir yere çıkmak için harekete geçin.

Sel başladığında;

- Gerekmedikçe dışarı çıkmayın.
- Çukur alanları terk edin; yüksek ve güvenli alanlara gidin.
- Elektrik kaynaklarından uzak durun.
- Sel suları içerisine kesinlikle girmeyin; aracınızı suyla kaplı yollarda kullanmayın.
- Sürüklenebilecek parçalara karşı kendinizi koruyun.
- Hortum tehlikesi varsa belirli alanlara sığının, binaların yüksek alanlarından ve pencere kenarlarından kaçının.

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Sel ve Taşkın Sonrasında Yapılması Gerekenler

Yetkililerin
uyarılarına göre
hareket edin.

Özel ilgiye ihtiyaç olan
komşu, yaşlı, engelli ve
çocuklara yardım edin.

Binanızda hasar
olup olmadığını
kontrol edin.

Evinizin etrafında
hâlâ su mevcut ise
eve girmeye
çalışmayın.

Fare vb. hayvanlara
dikkat edin.

Kopmuş elektrik
kablolarına temas
etmeyin.

Su ile temas etmiş
malzemeleri
kullanmayın.

Mümkünse temiz
su kullanın.

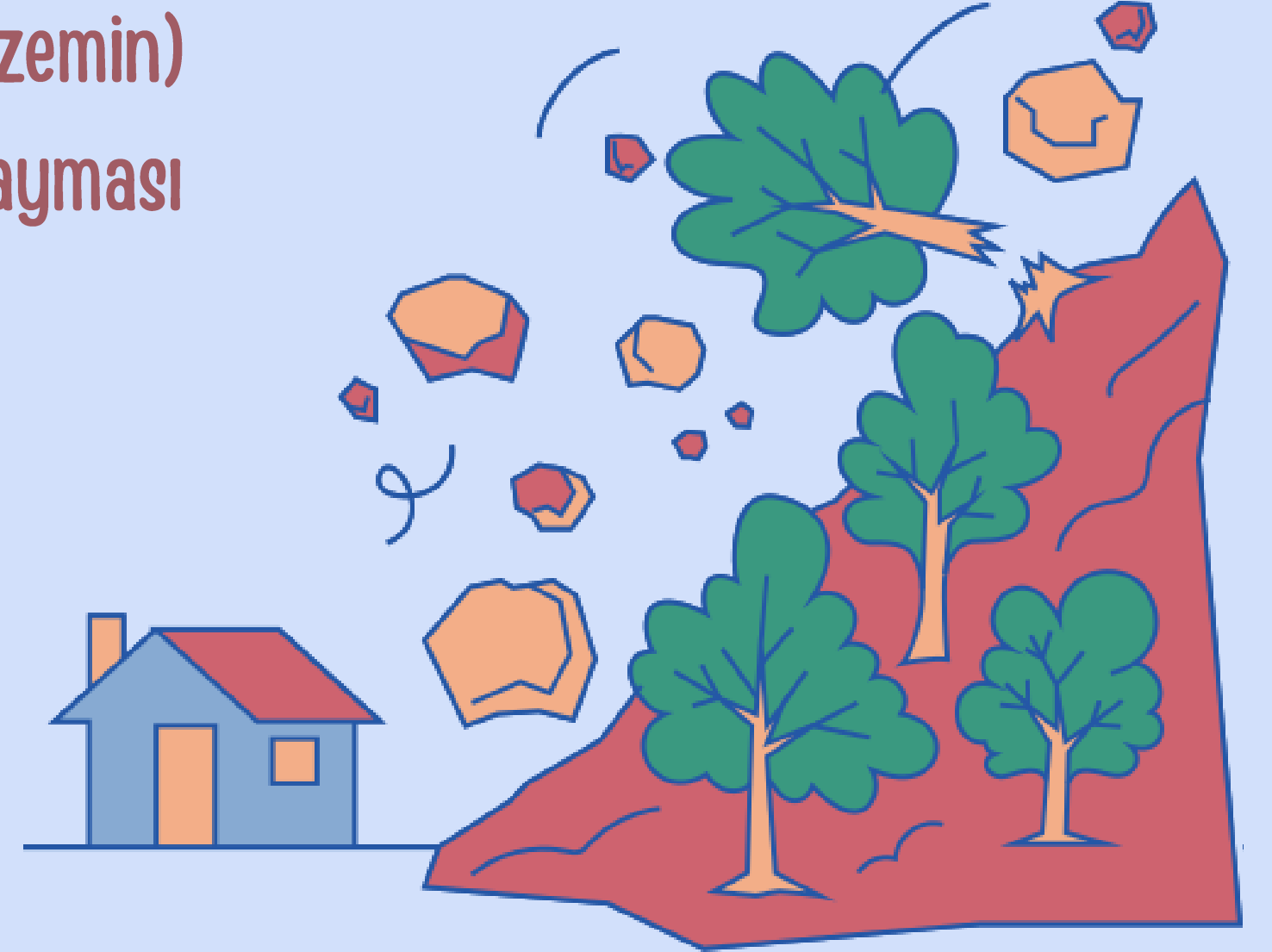
DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

HEYELAN

Heyelan, yüzeydeki malzemenin (kaya, toprak veya doğal zemin) yer çekimi etkisiyle bir düzlem boyunca yamaç aşağıya kayması sonucu oluşur.

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Heyelan Öncesinde

Belirtileri Nasıl Olur?

- Kapı ve pencerelerde sıkışmalar,
- Borularda sızıntı, kırılma ve çatlaklar,
- Daha önce bölgede heyelan meydana gelmesi,
- Arazi ve yollarda çatlaklar, yarık veya açılmalar,
- Telefon direkleri, çitler ve ağaçlarda yer değiştirme, eğilme ve yatmalar,
- Bina temeli altında çatlama, yarıma veya ayrılmalar.

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Heyelan Sırasında

Binadan çıkmak ve heyelan bölgesinden uzaklaşmak için yeterli vaktiniz varsa tahliye olun.
Evinizde bulunan elektrik, gaz ve su tesisatlarını kapatın.

Eğer Kapalı Alandaysanız:

- Yeterli vaktiniz yoksa içeride kalın.
- Sağlam eşyaların altında ve/veya yanında çök, kapan, tutun hareketini uygulayın.
- Hissettiğiniz hareket sona erinceye kadar yerinizden ayrılmayın.

Dışarıdaysanız:

- Heyelan veya çamur akıntısının hareket yolunda durmayın.
- Çevrenizdeki insanları da uyarın.
- Mümkün olduğu kadar yükseklerle çıkın.
- Zamanınız veya saklanabileceğiniz sağlam bir yer yoksa çök, kapan, tutun hareketini yaparak başınızı ve boynunuzu koruyun.

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Heyelan Sonrasında

	Güvende olduğunuzdan emin olun.	Risk yaratabilecek duvar, çatı ve bacaların etrafında dolaşmamaya özen gösterin.	
	Mümkünse bölgeden uzaklaşın.	Cadde ve sokakları acil yardım araçları için boş bırakın.	
	Yaralı ve yardıma muhtaç kişilere yardım edin.	Eşya almak amacıyla zarar görmüş binalara girmeyin.	
	Elektrik ve yanıcı maddeleri kullanmayın.	Heyelan veya çamur akıntısı sonrası meydana gelebilecek sellere karşı dikkatli olun.	
	Telefonları meşgul etmeyin.		

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

ÇIĞ

Dağ yamaçları gibi eğimli yüzeylerde biriken büyük kar kütlelerinin kendiliğinden veya tetikleyici bir etki sonucunda dengenin bozulmasıyla aniden ve büyük bir hızla harekete geçip yamaç eğimi yönünde gösterdiği akma hareketidir.

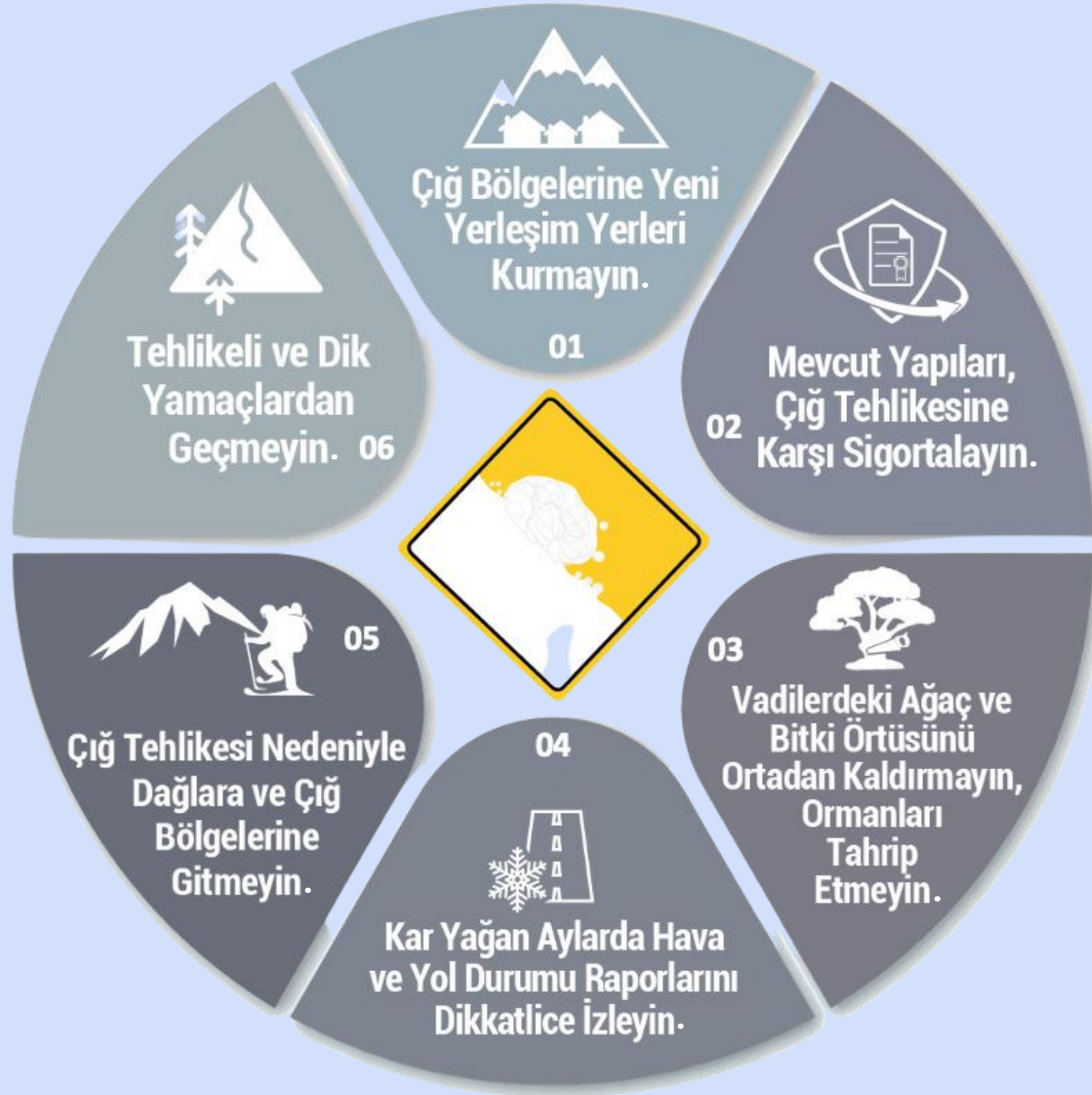

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Çığ Öncesinde

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Çığ Başladığında

Çığa yakalanmak kesin ise;

Akış sırasında
oturma pozisyonu alın.

Bacaklarınızı ve kollarınızı
birbirlerine yapıştırarak yeri
sertçe iterek kalkmaya çalışın.

Yerden destek alarak ve
geniş yüzme hareketleri
yaparak akan karın
üstünde kalmaya çalışın.

Üst solunum yoluna karın
girmesini engellemek için
ağzınızı kapatmaya çalışın.

Arabadaysanız;

Çığ sırasında bir aracın
içinde bulunuyorsanız
motoru durdurun.

Dışarıya ses (korna) ve
ışık verecek herhangi bir alet
(fener vb.) kullanın.

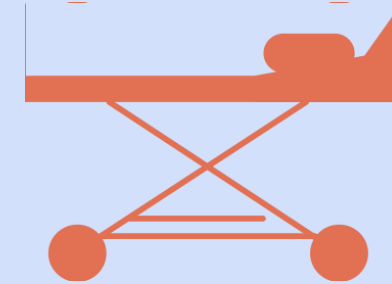
DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Çığ Sonrasında

- Güvende olduğunuzdan emin olun.
- Mümkünse bölgeden uzaklaşın.
- Yaralı ve yardıma muhtaç kişilere yardım edin.
- Çığdan kurtulan kişileri hareket ettirmeyin, rastgele taşımayın.
- Çığdan etkilenen kişileri hiçbir zaman doğrudan sıcak bir ortama sokmayıp kademeli olarak ısı kaybını önleyin daha sonra kişinin üzerini örtün ve bilinci yerindeyse sıcak içecek takviyesi yapın.

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

YANGIN

Yanma; ısı, oksijen ve yanıcı maddenin bir araya geldiğinde oluşan kimyasal olaydır.

Yangın, yanmanın kontrolden çıkmasıdır.

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Yanma ve Yangın Üçgeni

Isı, oksijen ve yanıcı madde bir aradadır ve yeterli miktardadır.
Yanma olayı vardır.

Yanıcı madde yoktur.
Yanma olayı yoktur.

Oksijen yoktur veya yeterli miktarda değildir.
Yanma olayı yoktur.

Isı yoktur ya da yeterli değildir.
Yanma olayı yoktur.

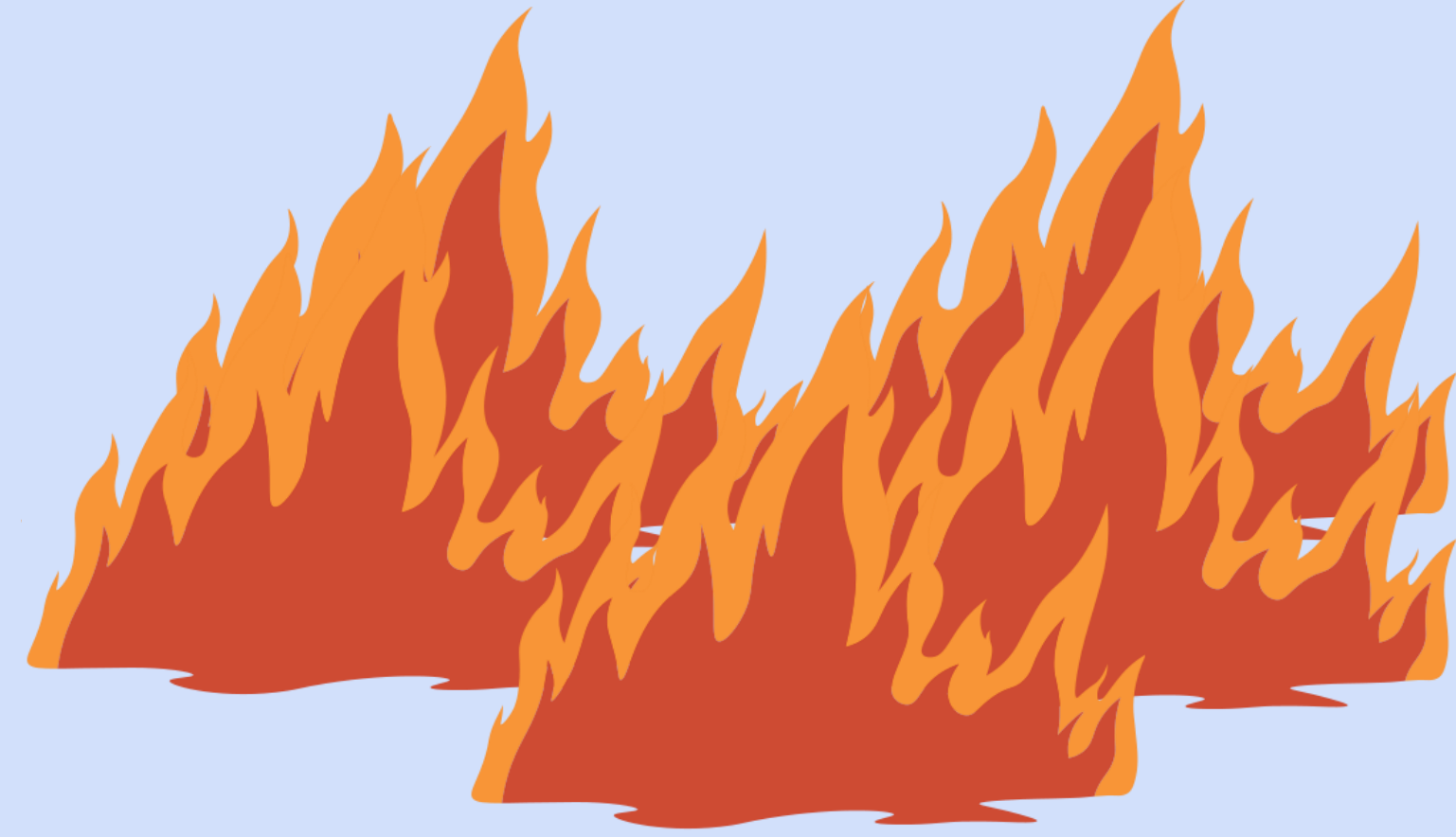
DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Yangın Çıkma Nedenleri

- Koruma önlemlerinin alınmaması
- İhmal ve dikkatsizlik
- Kazalar
- Tabiat olayları- Sıçrama
- Sabotaj
- Bilgisizlik

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Yangın Anında:

- Yangın öncesinde okulda katlardaki tahliye planına göre hareket edilmesi,
- Yangın öncesinde okulda bulunan yangın tüpü ve yangın dolabının yerlerinin öğrenilmesi,
- Yangın sırasında önce «YANGIN VAR» diye yüksek sesle yangının duyurulması,
- Yetkililerce yangın alarm tuşuna basılması,
- Süreçte 1-1-2 nin aranması. 1-1-2 arandığında adres, yangının çıkış kaynağının ne olduğu, içeride kendimizden başka kalan kişi olup olmadığı gibi doğru bilgilerin verilmesi,
- Tahliye planı doğrultusunda yangın merdiveni var ise önce oradan tahliyenin sağlanması, çevredekilerin uyarılması,
- Yangın sürecinde okuldaysak yetkililerin, evdeyse ebeveynlerin yönlendirmesi ile hareket edilmesi,
- Yangın sürecinde dumana maruz kalındığında eğilerek, yere yakın pozisyonda, acil yangın çıkışlarına ilerleyerek toplanma bölgesine geçilmesi,
- Yangın esnasında kıyafetlerimiz tutuşmuş ise «DUR, YAT, YUVARLAN» uygulanmasının yapılması gerekmektedir.

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Yangın Söndürülmesine Karar Vermek

Hızlı ve emniyetli bir
şekilde alandan
çıkabilir miyim?

EVET

Doğru yangın
söndürücüsüne sahip
miyim?

EVET

Yangın söndürme
kaynağım yeterli mi?

EVET

Yangın bölgesinin ikincil
tehlikeleri içermiyor
olduğundan emin misin?

HAYIR

HAYIR

HAYIR

EVET

ACİL ÇIKIŞ

Derhal terk et!

ACİL ÇIKIŞ

Derhal terk et!

ACİL ÇIKIŞ

Derhal terk et!

ACİL ÇIKIŞ

Yangını Söndür!

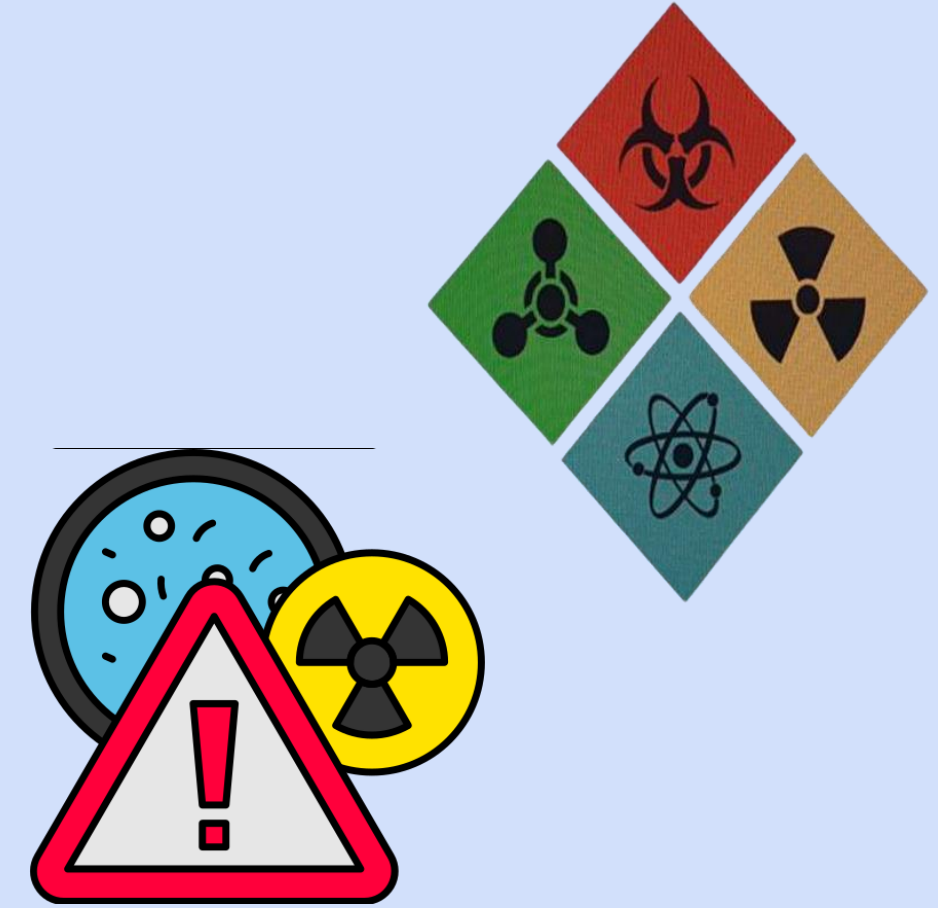
DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik ve Nükleer Tehlikeler (KBRN)

KBRN: Kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer maddelerin kasten veya kaza yoluyla yayılmasıyla insan ve çevre için tehlikeli bir durumdur.

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik ve Nükleer Tehlikeler (KBRN)

KBRN alarmları ulusal yetkililer tarafından verilir. Siren şeklindedir. Duyacağınız siren süresi ve ritmine göre nasıl hareket edeceğimizi anlarız.

İKAZ VE ALARM İŞARETLERİNİ ÖĞRENİNİZ

	SARI İKAZ Sürekli siren sesi (3 dakika)	Taarruz ihtimali var alarma hazır ol.
	KIRMIZI İKAZ Dalgalı siren sesi (3 dakika)	Taarruz tehlikesi var derhal sığınma yerine gir.
	RADYOAKTİF SERPİNTİ İKAZI Kesik kesik siren sesi (3 dakika)	Derhal en yakın kapalı bir yere gir.

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

KBRN

KBRN alarmıyla derhal okuldaki sığınağa veya okulda önceden belirlenmiş camın olmadığı kapalı alanlara hızlı bir şekilde gidilmelidir. Okul müdürü ya da öğretmen “tehlike geçti” anonsu ya da duyurusu yapmadan bulunulan güvenli alandan asla dışarı çıkılmamalıdır.

- Afet ve Acil Durum Çantanızı yanınıza alın.
- Sigara ve alkol tüketmeyin.
- Sığınak amirinin talimatlarına uyun.
- Radyo, televizyon veya diğer iletişim araçlarından yetkili makamlarca yapılacak duyuruları takip ederek verilecek talimatlara uyun.
- Tehlike geçti anonsu yapılmadan sığınağı terk etmeyin.

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Afet Öncesinde Yapılması Gereken

Etkinlik: Tehlike Avı

Afet durumunda hazırlıklı olmanın en önemli adımlarından biri de yaşam alanlarımızda bizleri bekleyen tehlike ve risklerin belirlenmesi ve azaltılmasıdır. Sınıftaki panoların, öğretmen dolabının sabitlenmesi, evlerde ise ağır nesnelerin dolapların alt raflarında olmasına dikkat edilmesi gibi. Şimdi sınıfımızda tehlike avı yapalım.

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Evinizin içindeki riskleri belirleyin.

Camlar

Raflarda bulunan eşyalar

Çerçeve ve panolar

Avizeler

Dolaplar ve Ağır
Eşyalar

Elektrikli ekipmanlar

Isıtıcılar ve Kombiler

Beyaz Eşyalar

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Acil Durum Telefon Numaralarını Öğrenin ve Öğretin

Acil durum telefon numaralarını aradığınızda;

- Kim olduğunuzu ve hangi numaradan aradığınızı
- Kesin yer ve adres bilgisini
- Olayın tanımını
- Olaydan etkilenenlerin durumunu ve sayısını bildirmeniz gerekir.

Acil durumlar olmadığı sürece Acil Durum telefon numaralarını gerekesiz yere aramayın!

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Bölge Dışı Bağlantı-Şehir İçi Destek Kişisi Belirleyin

- Özellikle başkent ve büyükşehirler dışında bir bölge dışı bağlantı kişisi (iletişim kişisi) belirleyin.
- Sizi merak edecek bütün aile ve akrabalarınızın telefon numaralarını bu kişiye verin.
- Aile ve akrabalarınıza da bu kişinin telefon numarasını verin; afet sonrası durumunuzu bölge dışı bağlantı kişisine kısa mesajla bildirin.
- Yaşadığınız şehirde destek ve yardım alabileceğiniz “Şehir İçi Destek Kişisi” belirleyin. Bu kişi akraba veya komşunuz olabilir.

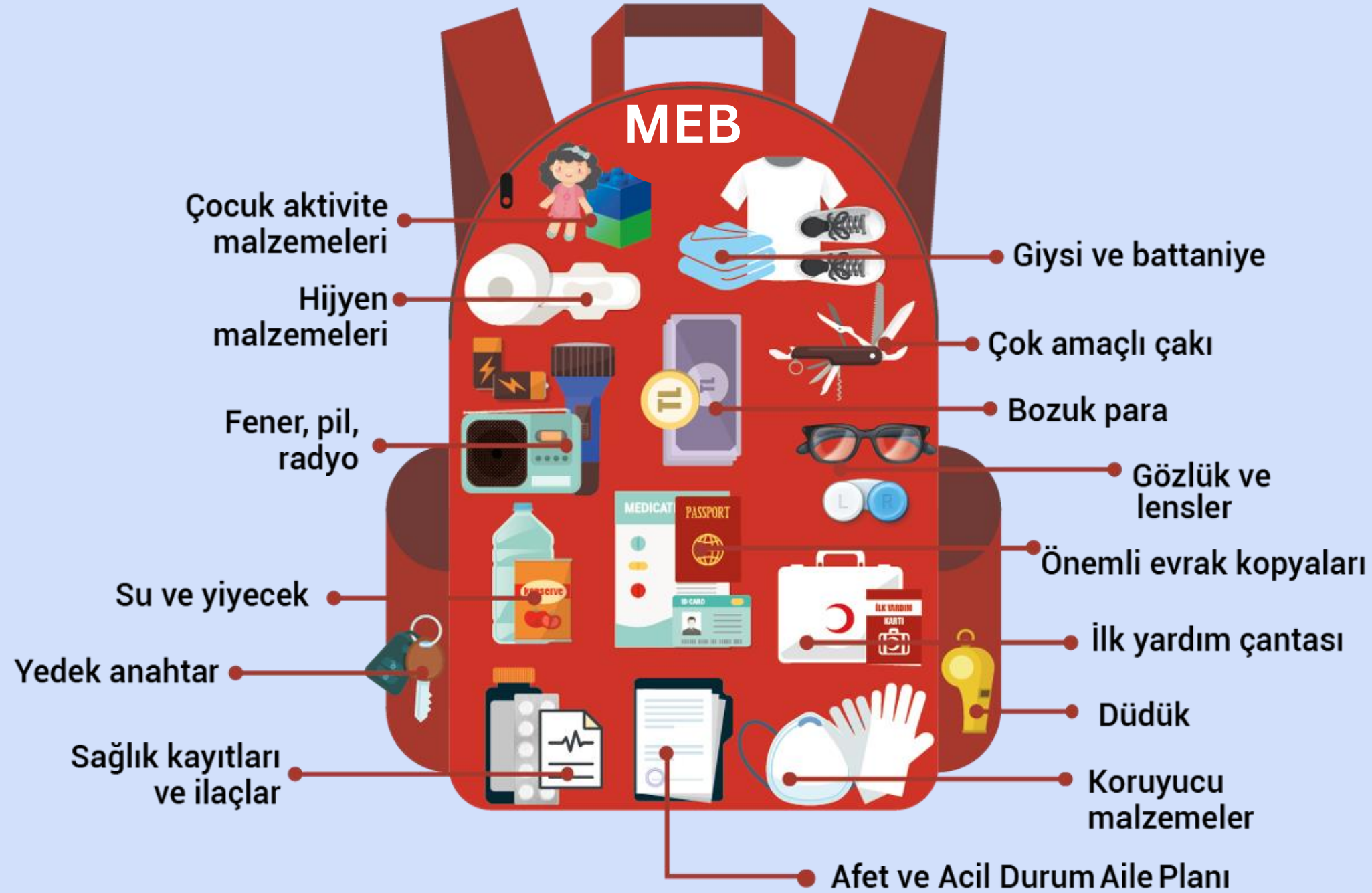

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

Afet ve Acil Durum Çantanızı Hazırlayın

- Ailenizde; engelli, yaşlı, çocuk veya özel ihtiyaç sahipleri varsa onların özel malzemelerini unutmayın!
- Mevsim şartlarına göre çantanızı 6 ayda bir güncelleyin!
- Çantanıza evcil hayvalarınızın ihtiyaçları için de yer açın!

Evimizde afet ve acil durum toplantısı yapmayı ve afet çantasını
güncellemeyi unutmayalım.

TEŞEKKÜRLER!

DESTEK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

unicef
her çocuk için

